Björn Tell

En intervju av Anna Orrghen

3 oktober 2007

Intervju 11

Från matematikmaskin till IT

Denna intervju har genomförts inom ramen för projektet Från matematikmaskin till IT som är ett samarbete mellan Avdelningen för teknik- och vetenskapshistoria vid KTH, Dataföreningen i Sverige och Tekniska museet finansierat av Riksbankens Jubileumsfond och Stiftelsen Marcus & Amalia Wallenbergs minnesfond. Originalinspelning och transkript finns tillgängliga på Tekniska museet i Stockholm. Intervjun bör refereras på följande sätt:

Björn Tell, intervju från 2007 av Anna Orrghen, medie- och kommunikationsvetenskap, Institutionen för kultur och kommunikation, Södertörns högskola, Stockholm.

Nyckelord: AB Atomenergi, KTHB, IDC, SDI, litteraturdatabas, Mechanical Engineering, Lunds universitetsbibliotek, Ferranti Mercury, LIBRIS, söksystem, internationalisering, OECD.

Abstract

This interview with Björn Tell was conducted at his home in Lund by Anna Orrghen on 3 October 2007. It dealt with Tell's first contact with digital technology at AB Atomenergi during the mid-sixties and his several positions as a main librarian at AB Atomenergi, KTHB, Riksdagsbiblioteket, Handelshögskolan and Lund University. In 1967 Tell started to introduce and develop SDI at AB Atomenergi and KTHB. In the interview Tell described the experiences made by his many international assigments and from developing on-line databases in Swedish libraries and the cultural differences between engineers and librarians.

Informant: Björn Tell
Intervjuare: Anna Orrghen
Tid: 3 oktober 2007
Plats: Lund

Anna Orrghen: Jag ska berätta lite hur jag hade tänkt lägga upp intervjun. Den handlar ju om dig eftersom du har varit med i utvecklandet av och arbetat med datorer väldigt, väldigt tidigt. Jag har tänkt dela upp intervjun så att först pratar vi lite om din uppväxt för att försöka förstå vad kanske intresset kom ifrån, sedan studier och sedan de olika arbetsplatserna som Atomenergi, KTHB, Lunds universitetsbibliotek, Handelshögskolan, Riksdagsbiblioteket och sedan också kring Librisarbetet som du var engagerad i.

Björn Tell: Ja, jag fick i uppdrag av överbibliotekarie Gösta Ottervik att vara med i LIBRIS-gruppen, som skulle bestå av mig och lantbruksbibliotekarien Sten Hedberg, som nyss doktorerat och gått igenom en tvåmånaders datorkurs. Jag hade hållit på länge med datorisering av bibliografiska element, men Sten hade fått tag i Library of Congress MARC-format (Machine Readable Record) och ville få med alla taggar för de bibliografiska elementen, och det var så fjärran från vad jag ville göra, att jag bad Ottervik att få stiga av det tåget. Den utveckling som Sten tillsammans med KB och Marie-Louise Bachman företrädde gjorde att jag blev starkt kritisk till LIBRIS. Det framgår särskilt i Lena Olssons avhandling *Det datoriserade biblioteket*. Jag var kritisk också till de konsulter som Statskontoret tillkallade. De visste inget om detta helt nya område vana som de var vid budgetering och ekonomisk kontroll inom statlig förvaltning. Jag kritiserar fortfarande LIBRIS med dess detaljerade taggning av de bibliografiska elementen. Om man ser på Google så kan man där söka på vad som helst utan den omständliga taggningen. MARC-formatet konstruerades vid Library of Congress och lanserades av dess katalogchef Henriette Avram, som jag under standardiseringsarbetet träffade upprepade gånger. Hon framhöll att under hålkortstiden var det svårt att återfinna ett bibliografiskt element om man inte taggade ned till minsta element, men att man senare säkert kunde slå ihop flera till större enheter. Men denna hopslagning har knappast kommit till stånd, om man undantar formatet Dublin Core, som dock få bibliotekarier tycks vilja använda då det är för okomplicerat i deras tycke. Dublin Core var ett format som framkom under en konferens i Dublin, Georgia, och det består av 16 fält som rymmer bibliografiska referenser och ämnesindikatorer. LIBRIS har flera dussintal fält som ska fyllas i, som gör att katalogiseringsarbetet för LIBRIS nu kostar mycket mer, och det kunde göras enklare.

Anna Orrghen: På KTHB var ni väldigt tidiga med att utveckla system?

Björn Tell: Jag började egentligen med systemutveckling redan på AB Atomenergi. Sedan fortsatte jag arbetet när jag kom till KTH med rätt att även fortsättningsvis vara ett par dagar på Atomenergi. Så vi jobbade ihop, för jag hade väldigt bra programmerare och systemerare som kunde åstadkomma saker.

Anna Orrghen: Ja, vi kommer tillbaka till det. Men för bandspelarens skull ska jag tala om att jag heter Anna Orrghen och sitter hemma hos Björn Tell i Lund. Björn har varit överbibliotekarie på flera olika bibliotek. Jag vet att du föddes 1918, växte du upp i Stockholmsområdet?

Björn Tell: Jag föddes i Linköping. Eftersom jag var den förstfödda så ville min mamma åka ned till sin mamma. Enligt folkbokföringen nu så skulle jag ha varit född i Stockholm för att mina föräldrar bodde ju i Stockholm, Prästgårdsgatan. Efter att jag hade fötts så

åkte hon tillbaka till Stockholm. Man kan väl säga att jag är en inbiten Stockholmare som har bott här nere i Lund nu i trettiotre år, fast jag åker upp till Stockholm då och då.

Anna Orrghen: Vad gjorde dina föräldrar?

Björn Tell: Min far var bokhandlare i Biblioteksbokhandeln och den låg på Biblioteksgatan, men den finns inte mer. Och på fritiden var han grottforskare, han har skrivit böcker om underjordens vackra värld och inventerat alla Sveriges grottor. Min mamma jobbade på kontor och var filatelist och hedersledamot i Norrköpings Filatelista förbund.

Anna Orrghen: Du läste vid Södra Latin, vad läste du då?

Björn Tell: Ja, jag läste på reallinjen och senare lade jag till filosofi, och så språken förstås.

Anna Orrghen: Vilka språk?

Björn Tell: Tyska, franska, engelska.

Anna Orrghen: Vet du ungefär när ditt intresse för teknik började?

Björn Tell: Som ordförande i Tekniska litteratursällskapet, numera svensk Förening för Informationsspecialister, drog jag med medlemmarna till olika kontorsmässor för att de skulle se vad det fanns som kunde användas även på bibliotek. På Riksdagsbiblioteket introducerade jag till exempel att lånekvittona skulle tryckas på löpande bana i tre exemplar. Det var tidigt. Men den verkliga utmaningen var när jag kom till Atomenergi och jag upptäckte att de hade en kraftfull dator. Jag hade åkt på en stipendieresa till Amerika och besökt bibliotek för att titta om det hade hänt någonting på datorutvecklingen. Men det var egentligen bara Western Reserve University, där jag träffade Jessica Melton som indexerat Uniform Commercial Code och använde datorn för att söka på relevanta ord i texten. Men på den tiden fanns det få texter i maskinläslig form som kunde användas för att pröva olika sökstrategier. Professor Gerard Salton, Cornell University, som jag träffat upprepade gånger, utvecklade ett system som kallades SMART för att testa olika indexerings- och söktekniker, men han beklagade att det fanns så få databaser i maskinläslig form. När jag kom hem tänkte jag att detta var något även vi måste göra något åt. Jag höll i en konferens om ”Mekaniska hjälpmedel i bibliotek” år 1961 för Nordiska Vetenskapliga Bibliotekarieförbundet anordnad i Studsvik. Till den beslöt vi inom Atomenergi att göra något på datorn. Jag och en programmerare P.-E. Persson skrev ett konferensbidrag som hette ”Tidskriftsförteckning på datamaskin”. Det var ett program för bolagets dator som var en Ferranti Mercury som matades med hålremsor och vi kunde använda både gemena och versala bokstäver.

Anna Orrghen: Var det sökbart?

Björn Tell: Ja, det var sökbart.

Anna Orrghen: Hur sökte man?

Björn Tell: Om man skrev in ordet ”acta” då sökte datorn fram alla tidskrifter som hade ordet ”acta” i titeln. Då KB började datorisera accessionskatalogen fick biblioteken nöja sig under flera år med bara versaler. Med hålkort var man tvungen att använda versaler

om man inte gjorde särskilda program för omvandling till gemena. Det verkade primitivt, varför jag gjorde upp samförteckningar över nyförvärven i tre bibliotek med versaler och gemena.

Anna Orrghen: Det är Kungliga Tekniska Högskolans Bibliotek, Kungliga Vetenskapsakademins Bibliotek och Aktiebolaget Atomenergis Bibliotek?

Björn Tell: Ja. Denna lista var nummer fyra 1968. Vi hade gjort en tidigare och då såg det ut på det här sättet, med stora och små bokstäver. Dessa förteckningar försågs med olika index. Dels ett författarregister och det var rätt så enkelt att göra, och dels ett institutionsregister och sedan ett kongressortsregister därför att det var ett väldigt resande på Atomenergi, forskare var ute på olika ställen. Om någon hade varit på en kongress i Moskva, till exempel, och det hade kommit kongresshandlingar, så kunde han leta i kongressortsregistret. Vi gjorde också ett hyllsignumregister eftersom de tre biblioteken hade olika uppställningssystem så att man från en referens lätt skulle kunna plocka fram boken. På det sättet byggde vi undan för undan upp vår egen databas. Och det gjorde sen att vi kunde göra sökningar om det var någonting som skulle dyka upp och någon ville veta om det fanns på något utav de här tre biblioteken.

Anna Orrghen: Vilka var det som använde sig av den här databasen?

Björn Tell: Ja det var ju de tre biblioteken. Den kördes ju på Atomenergis dator.

Anna Orrghen: Stötte ni på några problem eller svårigheter när ni arbetade med den?

Björn Tell: Ja, problemen var mest alla andra bibliotekarier som inte förstod vad vi höll på med. Jag kommer ihåg när vi började med litteratursökningar, då fick vi pengar från Forskningsrådet och fick magnetband från Amerika men hade vår egen databas också. Men då menade litteraturingenjörerna att de manuellt kunde göra bättre sökningar än de vi gjorde maskinellt. Vi gjorde så att en forskare fick göra upp en profil på de saker han var intresserad av, som vi formulerade till en sökfråga med boolesk algebra som sedan matchades mot innehållet i databasen. För att introducera metoden lät forskningsrådet oss köra profilerna gratis under två år. Vi hade då totalt cirka 1400 profiler. Då Karolinska och vi skulle ta betalt föll hälften bort. Det var profiler som litteraturingenjörerna gjort upp för att bevisa att de kunde göra bättre sökningar, men då de skulle betala för bevisen, föll de bort.

Anna Orrghen: Var det även forskare från andra bibliotek än de här tre som kunde använda er databas eller som kom till er?

Björn Tell: Javisst, svenskt biblioteksväsen fungerar på det sättet att kommer en kund till ett bibliotek med en fråga som man inte klarar av så hänvisas man till andra bibliotek. Lund var egendomligt för när vi gjorde upp profiler på SDI – Selektiv Delgivning av Information, abonnerade flera lundaforskare på intresseprofiler och fick utmatningar med referenser från KTH. Då de i Lund kom till lånedisken med dessa, vägrade man att befatta sig med detta. Det var något som kom från KTH i Stockholm, varför man skulle vända sig dit. Då jag påpekade detta för Universitetskanslerämbetet, fick Lund uppmaning att betjäna sina egna forskare med de referenser de presenterade. För det var ju ett aber. Profilerna till SDI – Selektiv Delgivning av Information – kom från hela landet, och från industrier och från alla möjliga.

Anna Orrghen: Hade ni samarbeten med internationella bibliotek?

Björn Tell: Ja, i högsta grad. Jag hade upptäckt att vid Western Reserve University var man tidigt ute, och jag träffade där både Jessic Mellton och Robert Fairthorne, som var tidiga föregångare. Men för det som vi höll på med på Atomenergi hade vi inga svenska kontakter. Däremot genom mitt engagemang i OECD och andra internationella organisationer, fick jag goda kontakter med inte bara amerikaner utan med kanadensare. Med de senare inom Canada Institute for Scientific and Technical Information – CISDI – hade vi ett samarbete under många år, tills vi upptäckte en samarbetspartner på närmare håll, nämligen den franska forskningsorganisationen Centre Nacional de Recherches Scientifiques – CNRS – i Paris. Vi hade ju ett väldigt effektivt sökprogram med ABACUS. Karolinska Institutet i a ära med de körde som professor Börje Langefor en gång sa, en grammofonskiva, som de fått från Chemical Abstracts grundat på kanadensarnas system. CNRS ville gärna ha vårt program för sin databas grundad på referattidskriften Bulletin Signalétique jämförbar med ryssarnas Referativni Zurnal som till skillnad från Chemical Abstracs täckte långt fler ämnesområden. Vi avtalade med CNRS att de fick vårt sökprogram mot att vi fortlöpande fick sökprogram. Litteratursökningar var något som inte många förstod, till skillnad från administrativa rutiner och numerisk analys. Germund Dahlquist var professor i numerisk analys och i den vevan tillkom professuren i ADB för Börje Langefors, båda vid KTH. Litteratursökning var däremot en främmande värld för de flesta inom branschen.

Anna Orrghen: Hur reagerade de när ni ville införa det, eller visa att man kunde införa det?

Björn Tell: Hur de reagerade på?

Anna Orrghen: Att ni arbetade med de här litteratursökningarna?

Björn Tell: Tack vare Atomenergi som var intresserade utav det här kunde jag hålla på med det. FOA försökte samma sak, de gjorde lite program och vi hade lite samarbete. Men sen ville de göra allting själva och skulle vara bäst. Så det avbröts när de ville ha åtkomst till våra program. Allt det här hände långt före 1975 som många räknade med att biblioteken datoriserades. Det finns visst en magisteruppsats härom vid institutionen BIVIL här vid universitetet. Men då hade vi hållit på ända sedan 1961.

Anna Orrghen: Om vi går tillbaka lite så läste du till bibliotekarie?

Björn Tell: Nej, det var på det sättet att jag var i min fars bokhandel och sedan fick jag ett stipendium från Bonniers för att fara till Frankrike och så var jag där en höst och när jag kom tillbaka hade min far övergivit bokhandeln och då hängde jag i luften.

Anna Orrghen: Studerade du i Frankrike på stipendiet?

Björn Tell: Ja, jag gick på Sorbonne och läste geografi, och arbetade samtidigt i Larousse bokhandel på Rue de Sorbonne. Men när jag kom tillbaka kunde jag inte vara kvar hos den nya ägaren utan då måste jag söka någonting och då fick jag anställning som ombudsman för bokhandelsmedhjälparföreningen. Jag var då lic i geografi och jag måste försörja mig på något sätt. Då fick jag hand om ombudsmannaskapet för Svenska bokhandelsmedhjälpareföreningen – BMF, där jag fick lön. Men så tänkte jag att jag måste fortbilda mig på något sätt. För det var under den tiden när ”det skall vara civilekonom i

år", under kriget var det "det skall vara en fänrik i år". Men då hette det att det skulle vara en civilekonom. Jag tänkte att det skall inte vara svårt att ta en civilekonom, så jag gick upp till Handels och blev antagen där. Och då måste jag ha någonting att försörja mig på så då sökte jag till Riksdagsbiblioteket och blev antagen där. De började klockan tio på dagarna så då hann jag gå på Handels två föreläsningar på morgnarna. Medan jag var på Riksdagsbiblioteket, försökte jag introducera låneblanketter i löpande bana.

Anna Orrghen: Hur gjorde du det?

Björn Tell: Vad sade du?

Anna Orrghen: Hur gick det till rent praktiskt?

Björn Tell: Det har bibliotekarien Eva Eneblad skrivit om i boken *Riksdagsbiblioteket 150 år* Stockholm 2001. Låntagaren gjorde sin beställning genom att skriva på ett kvitto. På grundval av det skrevs det ut en pappskiva. Vaktmästaren gick ut och hämtade boken och lade pappskivan där och då var boken bokad. Nästa morgon skrevs alla låntagarkorten om, med boktiteln istället, eller författaren, så man skulle kunna söka om någon frågade efter en bok. Då kunde man titta vem det var som hade den. Och det där tyckte jag verkade väldigt omständligt så jag sade "varför skriver man inte ut det i triplikat istället?" Låntagaren skriver på sitt så vi lägger en kopia på facket och den tredje sorterar vi in på författaren. Parajett hade en apparat som man kunde skriva de här tre kopiorna på. Så började min rationalisering i ett offentligt bibliotek. Efter tre år blev jag bibliotekarie på Handelshögskolan.

Anna Orrghen: Var du överbibliotekarie då?

Björn Tell: Ja, befattningen hette förste bibliotekarie i annonsen. Men Handelshögskolan är en snål inrättning för sina anställda. Då det blev tal om att förstatliga Handels kallades jag upp av den statliga utredningsmannen, departementsrådet Gösta Wiedesheim-Paul, som sa: "Din befattning är bara bibliotekarie!" "Nej!" svarade jag: "det är första bibliotekarie!" "Jamen, man säger här att du bara är bibliotekarie!" Då var jag tvungen arr gå hem och leta reda på platsannonsen och visa att det stod förste bibliotekarie. Jag var där några år men sökte sedan till Atomenergi.

Anna Orrghen: Och det var -59?

Björn Tell: Ja just det.

Anna Orrghen: Var det en annons du sökte på när du sökte till Atomenergi?

Björn Tell: Nej. Det var på det sättet att jag hade haft ett internationellt uppdrag i Venezuela, och det hade blivit en ny ordförande för Handelshögskolan, han var regeringsrättsråd. Jag blev utsedd utav UNESCO för de tyckte jag hade meriter för att få ett UNESCO-uppdrag. Och när jag skulle iväg skulle ordföranden lägga sig i och säga "nej, jag kan inte ge besked nu utan jag skall läsa in ett mål så du får komma igen nästa vecka". UNESCO ville ju ha svar med detsamma så jag gick till Bertil Ohlin som var van vid sådana här saker och han sade "jamen det är klart att du måste få besked", och då fick jag besked att jag skulle kunna få tjänstledigt under förutsättning att jag talade om för dem minst tre stycken som skulle kunna vikariera för mig. Jag tyckte det var en konstig begäran att jag skulle ta reda på det åt dem. Jag kom i alla fall iväg, och då hade vi sagt att det

skulle vara på tre månader. Men så var jag dum nog att skriva hem att det verkar som om det kan gå på två månader. Men då hade jag glömt bort att det var julferier och karneval och sådana där saker som tog bort en massa tid som jag inte kunde använda. Och då ansåg UNESCO att jag måste stanna kvar tills det fanns ett tryckfärdigt manuskript utav det hela, så jag skrev att jag måste stanna. Då gick regeringsrådet via UD och sade att ”Tell måste komma hem ögonblickligen”. Jag förstod inte att jag hade blivit en viktig person i Venezuela så de skickade upp sin ambassadör till Handelshögskolan och sade att han måste vara kvar. Nej, först gick ambassadören till UD. Men UD sade att vi kan inte göra någonting för Handelshögskolan är privat, och då gick han upp till rektorn och rektorn sade ”nej, han måste tillbaka”. Det här var vid påsk så jag var tvungen att åka tillbaka då, av ingen anledning. Och när jag kom tillbaka fick man för sig att jag hade varit olovligt frånvarande och då skulle det tas upp i styrelsen om min olovliga frånvaro. Då fick jag tag i Hilding Eek som har skrivit Förenta Nationens stadgar som jag kände, som tur var. Och han gick upp till dem och frågade ”vad håller ni på med? Det är klart, att hade han varit i staten hade han ju haft rätt till två års tjänstledighet, utan snack, med pension och alltihop men nu håller ni på med någonting.” Då dröjde det ända till i början på juni, så kom det att de drog sig tillbaka med svansen mellan benen, kan man säga, att de lät det vara vid vad som förevarit, och då sade jag upp mig.

Anna Orrghen: Du fick ingen ursäkt eller så?

Björn Tell: Nej. Under tiden jag var på Handels var jag sekreterare för Sveriges vetenskapliga specialbiblioteksförening och en gång hade jag anordnat ett möte på Atomenergis bibliotek på Drottning Kristinas väg. Bibliotekarien hette Olav Ramtoft. Jag kom då att tala om min i mitt tycke prekära situation på Handels, då han sa: ”Men Du kan få det här biblioteket!” Jag tänker sluta och flytta till Uppsala.” han förberedde detta med forskningschefen Sigvard Eklund, senare chef för IAEA i Wien. Men när styrelsen för Handels äntligen beslutat sig för att låta hela saken bero, kunde jag säga upp mig och börja direkt på Atomenergi.

Anna Orrghen: Vad hade du för arbetsuppgifter där?

Björn Tell: På den tiden samarbetade alla atomstationer i världen och de gav ut rapporter, så vi hade ett mycket stort rapportbibliotek. Jag tror att Ramtoft slutade därför han blev förfärad över den mängd rapporter som kom in och skulle ställas upp på hyllorna, där det knappast längre fanns någon plats. Jag hade mitt rum mott emot Lise Meitner, som man missade att ge Nobelpriset, och jag fick hand om hennes dagböcker. Men när hon flyttade till England var vi tvungna att skicka iväg allt material, det var synd. På Atomenergi gällde det att ta hand om utrymmesfrågan. Jag smög in en kompaktusanläggning på andra våningen i baracken på Drottning Kristinas väg. I våningen under satt dr Eklund. Han tittade oroligt om taket skulle börja svikta, men det gjorde det inte. Och sedan byggdes biblioteket upp i Studsvik och då kunde jag flytta över alla samlingarna dit. Jag hade hand om arkivet också. Och eftersom forskare efterfrågade de här rapporterna, så måste vi ut med listor. Att min befattning kom till beror på att Vattenfall och FOA tyckte att Atomenergi hemlighöll forskningsrapporter och därför hade det yrkats i styrelsen att man måste föra ut materialet på ett bättre sätt. Och det var det som startade det hela. Då tyckte jag att ”OK” inom det tekniska och naturvetenskapliga kan man plocka med KTH och KVA också. Det var egentligen huvuduppgiften. Det var så vi byggde upp Studsviksbiblioteket och det var så vi kom in på att använda datamaskiner. Viktigt var ju då att bygga upp en egen databas och det gjorde vi. Vi byggde också upp en databas som heter Mechanical Engineering. Jag kommer inte ihåg hur många tidskrifter det var, men

det var sådana som inte var refererade i andra uppslagsverk, det vill säga nordiska och tyska och franska och engelska. Abstracten som amerikanarna gav ut hade inte med de tidskrifterna. Och det var en väldig efterfrågan på det materialet.

Anna Orrghen: Var det forskare från de här tre biblioteken som då använde materialet?

Björn Tell: Ja. Nu var det inte bara från de här biblioteken utan det var ju från Lund, till exempel. Men det berodde dels på att många utav de här tidiga professorerna på LTH, som Bertrand Broberg, de kom ju från Teknis och hade varit vana vid att få den servicen, då ville de ha samma service här nere.

Anna Orrghen: Och då hade ni en IBM dator där?

Björn Tell: Ja först var det en Ferranti Mercury som var en väldigt kraftfull dator som stod uppe på KTH i en sal. Den var sextio meter lång och drog en massa energi. Efter några år såldes för 60 000 kronor som skrot, tror jag. Men då hade Studsvik anskaffat en IBM 360/30 som var en utav de första och största i Europa på den tiden. Men den hade inte så stort minne, det är ju löjligt att tala om minne nu när man kör med gigabyte i de här handdatorerna, men det skulle då skyfflas ut och in i det begränsade minnet. För att hjälpa forskarna på Studsvik hade de egna små särtrycksamlingar och jag tyckte att deras sekreterare skulle kunna ta och katalogisera dessa. Då var vi tillbaka i hålkortseran, och de skulle stansa fem stycken kort för varje rapport: ett för författaren, två för titeln, ett för ort och år och ett för ämnesklassificering. Och på det sättet kunde man göra upp sina egna listor. Sedan utvecklade vi det programmet och kallade det för Gerd, jag vet inte varför det hette Gerd. När jag kom ner till Lunds universitets bibliotek gjordes ett program för en minidator för utlåning på kursbiblioteket som hette Peggy. På sätt och vis var det en utmaning mot Statskontoret därför att Statskontoret ville ha all databehandling på sina stordatorer. Under den tiden fick det inte fick göras några datorinköp. Jag vet att Langefors köpte in en HP-maskin till KTH, och då var ju Statskontoret arga för att han hade fått forskningsmedel för att göra det. Då stod rummet öppet så man kunde gå in och göra sina program när som helst under dygnet. Men så fick Statskontoret för sig att de skulle överta det och då begränsades tiden, jag tror det bara var under kontorstid som man kunde gå dit och det var ju dåligt för studenterna. Det här programmet som Langefors hade, det var gjort så att om man inte visste någonting om datorn då skulle man bara trycka på en tangent så kom det genast upp någonting, ”vad vill du göra?”, ”vad ska du göra?” och så vidare. Då kunde de sätta sig och göra sina egna program. Det var en väldigt stor skillnad mot Lund och Fröbergs SMIL, därför att i Lund var det hålkort som man skulle stansa upp och lägga på disken, så kanske det behandlades under natten och så fick man det nästa dag. Och det är ju tokigt om man sitter och programmerar att man blev avbruten, kanske ett helt dygn. För då skall man komma ihåg ”vad sjutton var det jag tänkte där, nu när jag skall rätta det där”. Jag blev lite förvånad över det när jag kom ned här till Lund därför jag var ju van vid att om man programmerar får man svar ögonblickligen.

Anna Orrghen: 1963 gick du över till KTHB?

Björn Tell: Ja, de visste att jag var på Atomenergi så det skedde en överenskommelse mellan KTH och Atomenergi att jag skulle kunna var på bägge ställen.

Anna Orrghen: Det var inte så att du sökte en tjänst på KTHB?

Björn Tell: Jo jag sökte en bibliotekarietjänst på KTH och fick den. Men rektorn på KTH och forskningschefen på Atomenergi förstod att jag skulle fortsätta lite på Atomenergi. Jag började med att ta ett års tjänstledigt därför att där fanns en bibliotekarie som hette Dagmar Odqvist som ansåg att hon kunde allting. Då tänkte jag att då får hon väl köra det ett år, och då var jag kvar på Atomenergi. Till slut sade hon såhär "oh jag önskar du kommer tillbaka", då tyckte de att jag skulle komma tillbaka. Det var då som det skedde ett avtal mellan KTH och Atomenergi att jag skulle kunna vara vissa dagar på Atomenergi. Och det var egentligen tack vare det som det här datorkunnandet kunde överföras till KTH. Så fick jag ju några bra medarbetare som hjälpte till att utveckla sökprogram och profilprogram.

Anna Orrghen: Vilka medarbetare var det?

Björn Tell: Ja, i Studsvik var det Rolf Lindh och på KTH var det Roland Hjerppe som sen var uppe i Mitthögskolan men nu pensionerad, och Mats Lindqvist, som sedan med Roolf Larsson grundade en egen firma med programmet 3RIP som varumärke. Jag hade varit i Australien och rekommenderade programmet som de sedan inköpte.

Anna Orrghen: Hur fick ni kännedom om den tekniska utvecklingen och vad som skedde med datorerna när du var vid KTHB? Var det speciella tidskrifter ni läste?

Björn Tell: Ja, jag hade turen att få vara med på två stycken Gordon Research Conferences. Det är en amerikansk forskningsstiftelse som förvaltas utav amerikanska vetenskapsakademien och de gör symposier i olika ämnen. Det här gjorde de i New Hampshire och där var alla amerikaner och flera europeer inom området församlade. Där var Eugene Garfield, chef för Science Citation Index, Dale Baker, chef för Chemical Abstracts, Phyllis Parkins från Biological Abstracts, Stella Kennan vid American Institute of Physics, John Sherrod, Agricultural Abstracts och 90 andra, som man under en vecka lärde känna. Jag var med på två sådana konferenser så jag hade en väldigt god kännedom om vad som hände ute i världen och det försökte jag förmedla.

Anna Orrghen: Du har också varit representant i olika internationella sammanhang?

Björn Tell: Ja, särskilt i OECD. Vi hade en särskild grupp. Man var rädd för att det skulle bli en fragmentering utav det här området och det var man rädd för eftersom i Chemical Abstracts och andar bandtjänster hade sina egna format. Då skulle man försöka komma fram till att åtminstone OECD-länderna hade ett gemensamt format och då bildades det en Interconnection Group där jag var ordförande. På Atomenergi hade vi gjort en post, ett record, som innehöll elva stycken fält och in i det recordet plockade vi in alla de här olika formaten genom att göra en formatering för varje databas. När jag visade upp detta i OECD lade de ned gruppen för då fanns det ingen anledning att ha den. Här är ett citat ur Wilson Journal från 1973. Du kan läsa det här.

Anna Orrghen: Nu skall vi se. Här står att SDI, som du var med och tog fram, blev en föregångare i USA som de arbetade efter.

Björn Tell: Ja därför att de förväntade sig att Library of Congress skulle göra det, men Library of Congress var upptagna. Inom ISO, Internationella Standardiseringsorganisationen, hade vi en kommitté som skulle försöka göra ett internationellt format och det lyckades vi med. Det gällde att göra det tidigt innan alla invändningar kom från alla möjliga som inte visste vad det handlade om. Så vi gjorde ett internationellt format som är en

ISO-standard, 2709. De enda som invände var tyskarna därför att det var efter Münchenolympiaden och då hade Siemens haft ett system, GOLEM. Men det systemet byggde på fasta fält. Vi tyckte att det var ett väldigt slöseri för man visste inte riktigt hur långa de olika fälten skulle vara, utan fälten borde vara variabla. Då gjorde vi den här standarden som gjorde att vi istället gjorde en adressförteckning och den talade om vad det och det fältet ligger. Sedan kunde det vara hur långt som helst. På det sättet kom Library of Congress in i det internationella i och med den här standarden. Och den gäller fortfarande. UNESCO har till exempel ett system som hette ISIS, nu heter det MINISIS, och de använder sig utav den här internationella standarden som utbytesformat mellan olika länder eller olika databaser. Det där visade på den nära kontakten som man hade, att de visste att jag höll på med det. Det var ovanligt i den amerikanska tidskriften. Jag blev förvånad själv när jag hittade det.

Anna Orrghen: Tidigare nämnde du att ni redan hade ett väldigt avancerat system när de började utveckla Libris?

Björn Tell: Javisst. Hade inte Uno Willers, riksbibliotekarien, fått för sig att han skulle bli den store förnyaren utav bibliotekssystemet så kunde det ha skett på ett helt annat sätt. Därför att från början var biblioteksrådet Sune Lindqvist med, och då sade jag till honom ”kan inte du ta kontakt med IBM för att se om vi kan göra accessionskatalogen på datamaskin”. De skulle vara enkelt och då skulle de bara behöva de där som fanns i gamla accessionskatalogen, författare, titel, tryckår och ort. Men det läckte ut så småningom och då tog de kontakt med Statskontoret och de var ju hopplösa. När Statskontoret höll på togs pengar ifrån biblioteksanslagen och det togs år efter år, vi fick ju mindre och mindre anslag på det sättet och ändå fick vi ingenting tillbaka. För Libris tog väl två-tre år innan det utvecklades och så som det ser ut. Istället för att göra accessionskatalogen fick de för sig att de skulle göra ett stort system för hela biblioteksvärlden. Ja, det står ju i Lena Olssons avhandling, jag tyckte det var fel.

Anna Orrghen: Hur förhöll de sig till era system?

Björn Tell: Ja, de nonchalerade det. Det fanns inte i deras sinnevärld. Kungliga Biblioteket var en avdelning för sig själv. En gång var jag var uppkallad till Sune Lindqvist och Willers som ville höra vad jag gjorde. Jag berättade det och sedan hörde jag aldrig någonting ifrån dem, för de skulle göra det. De förstod inte vad jag gjorde. Samma sak var det ju egentligen med att göra slagordsregister. Kammarrätten skulle decentraliseras och då gjorde vi en konkordans med samma teknik som Chemical Titles hade i början, nämligen att man tog ordsträngen och svängde den runt så att man fick uppslagsorden alfabetiserade och då kunde man komma åt lagtexten. Sen skulle Statskontoret göra någonting åt några lagar, jag kommer inte ihåg vad det var men de fick låna vårt program, och de brydde sig inte om att titta efter i programmet. Jag hade gjort så att ordstammar och flektionsändelser och suffix och prefix fanns i olika rutor, så att den sökte på ordstammen och sedan tittade den efter om det fanns suffix eller prefix för att vi skulle kunna alfabetisera det hela. Men då var det ju det att verbet ”är”, alltså ”vara”, fanns ju med där. Och i handelslagen är ju ”vara” ett viktigt ord, men det föll bort i registret. Jag ansåg att det var deras eget fel, för de hade kunnat korrigera och tagit bort det. Jag hade gjort en stopplista dels utifrån frekvenssamlingar, det fanns en över skoluppsatser och det fanns en över Riksdagsspråket, och där hade jag plockat ur cirka sexhundra ord som vi ansåg vara intetsägande, för att förkorta söktiden. På det sättet gjorde vi kringsaker. Jag tyckte om att göra konkordanser eller göra ordförteckningar. Sture Ahlén, till exempel, och hans medarbetare kom till Lund och vi pratades vid om liknande saker. Han körde ju hårt med

att göra sina ordlistor och jag tror han fick min stopplista också. När vi började att köra Mechanical Engineeringdatabasen gällde det att ha en stopplista även på engelska, tyska och franska. Då fick jag försöka få tag på sådana stopplistor också.

Anna Orrghen: Fortsatte ni arbetet vid KTHB med att utveckla era system parallellt som Libris försökte utveckla sitt?

Björn Tell: Ja, vi hade ju ingen kontakt. Jag satt visserligen med i forskningsbiblioteksrådet, men det var ju bara för att Willers skulle tala om vad de gjorde. Det hände ju aldrig någonting där. När rådet upplöstes sa Odelberg, som var på Vetenskapsakademin, att egentligen skulle vi skriva om det här, men ”publish and I’ll be damned”, som Nelson sa till sin älskarinna.

Anna Orrghen: Var det sådan hård stämning, eller konkurrens kanske man skall säga?

Björn Tell: Ja. Kungliga Biblioteket skulle ju vara så märkvärdigt. De skulle ju vara bäst i allting. De tålde inte att vi höll på med någonting annat och Statskontoret var utav samma uppfattning. När vi gjorde vårt kursbibliotekssystem skrev de brev och direkt förbjöd oss att göra, det men vi gjorde det i alla fall.

Anna Orrghen: Kom de på det?

Björn Tell: Ja, det gjorde de. Men då hade det redan luckrats upp det där med att de skulle ha allting på stordatorerna, därför då hade redan Langefors köpt sin HP till Tekniska Högskolan. Så det blev ingen följd utav det.

Anna Orrghen: Du var också med i Nationalkommittén för Dokumentation?

Björn Tell: Ja. Bror Rexed som var sekreterare i Forskningsberedningen som var tillsatt som en beredning av Erlander, hade frågat mig om det här med datorer efter att jag kom tillbaka från Amerika. Och då tyckte han att vi, med Vetenskapsakademien, skulle komma in att bilda en nationalkommitté för dokumentation. Den bildades och existerade väl under två eller tre år, tror jag det var, när sedan SINFDOK kom till för då tog de ut varandra. Istället kom frågan upp om svensk medverkan i International Council of Scientific Unions CODATA, varför KVA på initiativ av professor Stig Sunner bildade en svensk CODATA-kommitté. Då Göran Falkenberg var ordförande avvecklades denna kommitté.

Anna Orrghen: Nehe. Vad hade ni för syfte när ni startade kommittén?

Björn Tell: Ja, det var att se till att vi kunde försäkra oss om databaser från olika håll så att Sverige kunde följa med internationellt.

Anna Orrghen: Omkring samma år, 1963, var det en biblioteks- och dokumentationsdebatt i Dagens Nyheter. Var du involverad i den?

Björn Tell: Jadå, med två stycken inlägg. Först tänkte jag inte vara med på dem, men när IVA:s bibliotekarie fick på tafsen tyckte IVA att ”nej, nu får du gripa in”, och då var jag tvungen, på uppdrag alltså, att skriva inlägg mot dem. Det var väldigt svårt att övertyga till exempel Karolinska, alltså Hans Baude och Lars-Erik Sanner, om det här nya. De kände inte till det. Jag hade ju varit i Amerika flera gånger och visste precis vart vinden

blåste. Men det fattade de inte så jag fick egentligen riktigt skäll utav den som hade startat det, överbibliotekarien Erik Knudtzon från Karolinska Biblioteket. Han tyckte att jag hade förlupit.

Anna Orrghen: Hur var den intellektuella arbetsmiljön på KTHB?

Björn Tell: Det var fantastiskt. De var ju unga. Fördelen för mig var att jag kunde anställa ny personal på forskningsanslag. Hade man däremot kört med de gamla hade det aldrig gått. Det visade sig i England också, Trinity College, som var tvungen att anställa tre stycken nya för att överhuvudtaget få igång den, och i Sheffield. Jag tror att det var enda sättet att verkligen få igång det och att få ett intresse, så det var en väldigt god stämning där under Zofia Glukovics som efter några års erfarenhet åkte tillbaka till Israel och trodde att hon skulle introducera allt det här där. Men de föredrog ju sådana som var födda i Israel, så hon kom tillbaka ytterst besviken och sedan vet jag inte var hon är någonstans.

Anna Orrghen: Den nya personalen som du anställde, var de utbildade med datorer?

Björn Tell: Ja de hade datalogi, tror jag. Det var ju en term som Langefors skapade och de kunde ju då sno ihop ett program utan vidare när vi skulle ha det. Vi försökte ju ranka referenserna utifrån vad vi trodde var kundens primära intresse. Det är det som Google gör nu. Sedan hade vi ett program som visade hur många referenser varje kund fick i utmatning. En del fick upp till tvåhundra och då måste vi säga till, ”kan du inte reducera den här profilen, det kan inte vara bra alltihop”. Jag gjorde ett statistikprogram för det.

Anna Orrghen: Var Stephan Schwarz en av dem ni anställde?

Björn Tell: Nej, han var inte med då, han kom in senare efter mig och han skaffade en dator som han satte upp på vinden och då fortsatte de med att göra databaser och göra sökningar på den. Men däremot borde du fråga Roland Hjerppe, för han var med hela tiden och hjälpte till med profiler. Han var varit i Amerika flera gånger och håller föredrag.

Anna Orrghen: 1973 började du vid Lunds universitetsbibliotek, kan det stämma?

Björn Tell: -73, ja det stämmer. Jag hade haft ett uppdrag i Australien så när jag kom tillbaka hade jag fått det.

Anna Orrghen: Hade du sökt en tjänst där?

Björn Tell: Ja det var tio stycken sökande.

Anna Orrghen: Jaha. Vad var det som lockade med att komma till Lund?

Björn Tell: Ja, det var väl dels ett steg högre än att vara överbibliotekarie på KTH. 1977 blev jag tillfrågad om jag ville bli riksbibliotekarie.

Anna Orrghen: Ja.

Björn Tell: Men då tyckte jag att så konstigt som det hade varit att förändra i Lund, ville jag verkligen utsätta mig för det en gång till på KB? Så jag stannade kvar i Lund.

Anna Orrghen: Du tackade nej alltså. Hur arbetade ni med datoriseringsfrågor i Lund?

Björn Tell: Det gällde att göra någonting som inte kolliderade med Libris, för de hade för sig att allting skulle göras med Libris. Då kom frågan upp om jag kunde göra någonting. Det var ett projekt som hette PRECIS, Pre-coordinated Information Selection, som hade gjorts utav en engelsman. Chalmers Bibliotek hade fått för sig att det skulle man nog använda. De hade sökt pengar och det var 300 titlar inom teknik som man skulle klassificera enligt det systemet. Samtidigt hade det kommit ett system som hette SAP, Subject Access Project, som hade gjorts vid Library of Congress. Och då föreslog jag att vi skulle köra med SAP-projektet. Jag hade tjugosex stycken katalogisatörer som jag sammankallade. Vi hade 300 böcker och jag tänkte att om tjugo av katalogisatörerna tar sig an de 300 böckerna så klarar vi det på en vecka. De började arbetet, men efter ett par dagar kom de upp till mig och sade att de ville inte hålla på med här för det var inte professionellt.

Anna Orrghen: Nehej.

Björn Tell: Vad det nu betyder att vara professionellt. SAP-projektet är det som sen utmynnade i Google, kan man säga. Det handlade om att man skulle ta in titlar och abstract, för ett record kan ju bli hur långt som helst men bibliotekarierna tänker ju bara i internationella kortformatet. Då körde vi med det och det visade sig att det var fullkomligt överlägset PRECIS. Så Chalmers avstod då från PRECIS. En sak som hade förvånat mig med Libris var att söka efter statens offentliga utredningar. Man kunde bara komma in om man visste numret, om man visste departementet. Titeln tror jag inte var sökbar då. Då tog jag och gjorde tio årgångar, det är ju cirka sjuttio varje år som min sekreterare fick lägga in i en databas. Och då hade jag turen att få en doktorand, Irene Wormell som nu är professor vid Bibliotekshögskolan. Hon doktorerade på SAP. Statskontoret övertog fortsättningen på databasen så den görs fortfarande. Förutom att de inte tog med några element som vi hade i vår SOU-databas. Men den körs i alla fall fortfarande. Det var det jag gjorde här nere. Sen började vi med on-lineriet, att vi kunde länka oss on-line till olika databaser. När jag flyttade ned till Lund var jag samtidigt ordförande i en grupp inom Europeiska Rymdorganisationen som höll till nere i Frascati, Italien, och på KTH hade vi en förbindelse till deras databaser. Dels hade de NASA:s databaser, dels Chemical Abstracts och några andra som kunde ligga on-line från KTH. Vi hade lite bekymmer i början för att få det att fungera med uppringd linje därför att det skulle vara hyrd linje, tyckte Televerket. Men till slut fungerade det. Och när jag kom till Lund och åkte ned på sammanträde sade han som var chef där nere, Noel Isotta, ”ska inte Lund ha förbindelse med oss? Du kan få med dig en processor”. Den var stor som en kaninbur, så jag fick ta med den i en stol på ett SAS-plan till flygvärdinnornas förvåning. Men så fick jag med den till Lund. Då försökte vi få en kontakt via Köpenhamn för där fanns en nod. Då fick jag pengar dels för den hyrda linjen så vi kunde ringa upp till Köpenhamn. Jag fick också en dokumentalist, Gunnel Hessler som nu är lektor på Bibliotekshögskolan. Och sen rullade on-lineriet på, så nu kan man ju sitta vid vilken dator som helst på Lunds univeristet och göra internationella sökningar.

Anna Orrghen: När ni började med det på 70-talet, vilka andra databaser var anslutna till de on-linesökningarna?

Björn Tell: När jag kom ned till Lund var det egentligen MEDLINE eller MEDLARS, och nu gällde det ju att få de som fanns hos ESA, Chemical Abstracts, ISI, International

Science Index, det finns för humaniora också, den engelska Physics Abstracts, Computer Abstracts, och Metals Abstracts. Inom humanioraområdet fanns det inte några riktiga databaser att ta reda på utan det dröjde till senare. Så det var vad vi försökte göra här. Från början skickades de på CD-rom som jag introducerade uppe på UB2 och sedan var det on-line på de andra.

Anna Orrghen: Hur reagerade forskarna?

Björn Tell: Ja forskarna var ju väldigt positiva. Motståndarna var bibliotekarierna.

Anna Orrghen: Varför då?

Björn Tell: Ja, därför att det här var något nytt. Det här förstod de inte, de fattade inte vad det var frågan om. De hade blivit gamla. ”Har jag suttit med en sak nu så vill jag hålla på med det”, så var inställningen.

Anna Orrghen: Man gjorde en utredning om bibliotekarieutbildningen kring det här. Var du involverad i det på något sätt?

Björn Tell: Inte vad jag kommer ihåg. Det var mest på det internationella planet som jag var verksam då och jag gav kurser i alla möjliga länder.

Anna Orrghen: Om systemen som du hade tagit fram i Sverige?

Björn Tell: Ja, även andra saker. Jag kan inte räkna upp alla China, Indonesien, Malaysia, Venezuela, Guatemala, Nicaragua, Jugoslavien, Grekland. Jag var ett år i Grekland och lärde dem det här. Med EU-pengar gjorde vi en databas inom medicinområdet som hette Hipocrates och det är den mest använda databasen i Grekland.

Anna Orrghen: Byggde de på samma system?

Björn Tell: Ja, det byggde på recordet som vi hade gjort på Atomenergi på elva stycken fält, enligt den här internationella standarden 2609.

Anna Orrghen: Hur mottogs det i Sverige att du hade all den här kunskapen från utlandet också?

Björn Tell: Bibliotekarievärlden är överhuvudtaget så konservativ. Jag var nog en sådan där filur som de inte visste vad det var.

Anna Orrghen: När man arbetade med Libris gjorde man försök att göra någon form av Nordiskt samarbete men det blev ingenting.

Björn Tell: Nej jag tror inte det.

Anna Orrghen: Vet du varför det inte blev så?

Björn Tell: Ja anledningen vara nog Willers, skulle jag tro. Han skulle vara världsbäst. Norrmännen hade nämligen utvecklat ett system som hette POLYDOC som de började sälja kommersiellt i Sverige, och de var väl inte intresserade av att gå ihop med någonting som Libris. Det kan jag inte tänka mig. Och finnarna hade vi väldigt goda förbindelser

med på KTH, så de var väl inte intresserade heller. Överhuvudtaget kostade Statskontorets agerande massor med pengar. De hade olika konsulter som inte visade sig fatta vad det här med ordsträngar är för någonting, utan de var helt intresserade av siffror och bokföring och sådana saker. Hela tiden trodde de att de var bäst i Sverige, men de hade ju inga internationella kontakter eller någonting. Det sköttes som ett ämbetsverk. Jag vet att Sven Moberg som var chef för kontoret, skrev ett ampert brev till mig och menade att jag hade skvallrat för pressen om hur dåligt LIBRIS var. Det skulle jag aldrig göra, det hade han fått rejält om bakfoten. Det var väl andra som upptäckte hur dåligt Statskontoret var.

Anna Orrghen: Fick de dålig kritik i pressen?

Björn Tell: Ja. Det utlovades att ”om ett halvår ska vi introducera det här”, ”om ett halvår ska vi introducera det här”. I flera år höll de på på det där sättet och det kostade massor med pengar. Se Lena Olssons avhandling!

Anna Orrghen: Varför tror du att det ändå blev Libris?

Björn Tell: Ja det var ju det att Statskontoret ingav bibliotekarierna falska förhoppningar om att det här skulle bli deras frigörelse. Jag kommer ihåg hur glada de var här nere när vi fick den första Libris-terminalen. För då kunde de köra sitt invanda katalogiseringssystem med alla taggar och allting. Det var ju underligt, men vi hade, som jag sa, tjugosex stycken katalogisatörer, och efter att Libris introducerades blev katalogiseringen nästan dubbelt så dyr som tidigare. Vinsten var att det räckte att katalogisera på ett ställe en gång, sen hade alla tillgång till detta. Men det var den enda fördelen. Jag skriver om det i boken, som utgavs till universitetsbibliotekets 100-års jubileum: ”Här fås intet arbete utföras”.

Anna Orrghen: Här nämner du också medarbetarna Peter Lindgren och Evert Olsson.

Björn Tell: Ja just det. Det var Peter Lindgren som gjorde ett jobb med system. Evert Olsson hjälpte bara till med flyttningar och sådär. Men de var egentligen de enda som förstod vad jag sa. De andra förstod ju inte vad jag talade om.

Anna Orrghen: I systemet som du arbetade med var syftet mer att underlätta för forskarna medan från Statskontoret ville man underlätta för bibliotekarierna?

Björn Tell: Ja. Statskontoret tänkte väl aldrig på forskarna, de tänkte bara på biblioteken.

Anna Orrghen: Avslutningsvis undrar jag om det är någonting som du tycker är viktigt att ta med som vi inte har pratat om ännu?

Björn Tell: Vad tänker du då?

Anna Orrghen: Ja om det är några händelser eller särskilda personer som har varit viktiga, eller om det är några kontakter som du fått bland dina resor, eller samarbeten?

Björn Tell: Jag har haft ett väldigt gott samarbete med en som heter Pauline Cochrane. Hon är biblioteksprofessor vid University of Illinois och hon var den som hjälpte till att introducera mig för olika amerikaner. Också Eugen Garfield som var chefen för ISI. Honom har jag träffat många gånger. Han var i Stockholm nyligen. Och så var det en som var professor som hette Claire Schultz, och Robert Fairthorne i England. Jag hade ett

samarbete med Harry Hookway som blev adlad och var chef för Brittish Museum, Elin Törnudd i Finland till exempel. Henne hade vi mycket gott samarbete med därför att Finland var inte med i Europeiska Rymdorganisationen men ville gärna komma åt deras data. Då skickade de sina profiler till oss i Stockholm. Hon sa sig parasitera på oss. Sen med danskarna, där B. Barnholt hade gjort ett system som hette ALICE som danskarna använde. Och Knut Thalberg, som var chef för Tekniska Högskolan i Trondheim. Egentligen hade man ingen dialogparter på närmare håll, det blev Frankrike och först var det Kanada. Där hade vi ett väldigt gott samarbete med Jack Brown. Han var chef för det Kanadensiska Tekniska Informationscentret. Det här var en helt främmade värld för många informationsspecialister väldigt länge, innan man fattade att nu går vi åt det här hållet.

Anna Orrghen: Hur fick du kontakt med alla de internationella personerna?

Björn Tell: Det första var att jag fick det här stipendiet på 50-talet. Jag åkte runt till trettio stycken amerikanska bibliotek, lärde känna dem. Sedan var det två Gordon Research Conferences, sen var det de olika internationella organisationerna som OECD, UNESCO, Europeiska Rymdorganisationen, Europeiska Kärnenergiorganisationen, Internationella Kärnenergiorganet i Wien, FAO i Rom och ISO i Geneve. Då lärde man känna alla de här storheterna. Inför den första resan till Amerika hade jag översatt en bok som hette *The Complete Strategyst. Being a primer on the theory of games of strategy*, Den fulländade strategen, och författaren J. D. Williams var vid Rand Cooperation så han tog mig dit och då lärde jag känna alla de här storheterna som John von Neumann, R. E. Bellman och Dave Browley och andra. På det sättet har jag fått ett väldigt stort internationellt kontaktnät. Sen har ju de olika UNESCO-uppdragen runt om i världen, utom i Afrika, hjälpt till.

Anna Orrghen: Tidigare nämnde du att du var i Venezuela för UNESCO?

Björn Tell: Ja, jag kom dit för UNESCO just som revolutionen hade varit och diktatorn hade åkt iväg och Betancourt hade kommit tillbaka. Sen har jag varit i Venezuela flera gånger och är väldigt god vän med hans dotter som heter Virginia Betancourt som är motståndare till Chávez. Hon skickade kopior av sina hatbrev till mig.

Anna Orrghen: Vad hade du för uppgift för UNESCO:s räkning när du var där?

Björn Tell: Första gången skulle jag göra en samförteckning för utländska tidskrifter i tjugo bibliotek, och det gjorde jag. Det var ju då som Handels höll på att krångla. Men den kom ut och den användes i femton år innan de datoriserade nästa upplaga. Den var jag med om när den också utgavs i datoriserad form. Sedan har jag varit där för att rapportera om biblioteksväsendet på olika ställen i Venezuela ända ned till Merida i Anderna bort till Cumana och Maturin. Så jag har sett rätt så mycket av Venezuela. Indonesien har jag varit i två gånger, i Malaysia två gånger, i Kina två gånger, på UNESCO-uppdrag.

Anna Orrghen: Var det uppdrag som du sökte eller var det UNESCO som kontaktade dig?

Björn Tell: Ja det var UNESCO. Jag kunde ha fått mycket fler UNESCO-uppdrag om jag hade velat. Men jag har alltid tänkt på att utlandsuppdrag räknas aldrig som en merit i det här landet, så jag har aldrig vågat vara borta mer än två-tre månader utom när jag fick

ett uppdrag i Grekland. Då var jag där i ett år och sedan med uppföljningar blev det sammanlagt ungefär två år.

Anna Orrghen: Ja, då ber jag att få tacka så hemskt mycket.

Björn Tell: Jag hoppas du får ihop någonting utav det här.